

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ivo Pospíšila, soudkyně Sylvie Šiškeové a soudce Petra Pospíšila v právní věci žalobce: **H. C. P.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 4. 2025, č. j. OAM-31/ZA-ZA11-HA13-2025, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2025, č. j. 2 Az 13/2025-38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný napadeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Žalobce pochází z Vietnamu, přičemž do České republiky přicestoval již v roce 2001. V minulosti byl držitelem povolení k trvalému pobytu, které mu však správní orgány odňaly s ohledem na odsouzení pro drogovou trestnou činnost. V roce 2024 mu správní orgány stanovily povinnost opustit území členských států EU, načež žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný dospěl k závěru, že situace žalobce nenaplnuje důvod k udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě. V řízení ani netvrdil, že by byl azylově relevantním způsobem pronásledován, a nejsou v jeho případě splněny ani důvody pro udělení doplňkové ochrany, ani humanitárního azylu. Žalobce sice uvádí, že v ČR žije již mnoho let a má zde rodinu, jeho rodinná, sociální a ekonomická situace však není případem hodným zvláštního zřetele a nesplňuje tak požadavek na udělení humanitárního azylu.

[2] Žalobce se bránil žalobou, kterou Městský soud v Praze zamítl. S ohledem na žalobní námitky se soustředil již jen na závěry žalovaného týkající se neudělení humanitárního

azylu, s nimiž se ztotožnil. Námitku, že se žalovaný dostatečně nezabýval výkladem neurčitého právního pojmu „důvody hodné zvláštního zřetele“, označil za nedůvodnou. Ačkoliv žalovaný výslovně nevymezil, co považuje za důvod hodný zvláštního zřetele, z odůvodnění lze seznat, jaké skutečnosti by musely být naplněny. Žalovaný za takový případ považuje situace, kdy by s ohledem na okolnosti bylo nehumánní azyl neudělit, přičemž následně s přihlédnutím ke konkrétním skutkovým okolnostem takové důvody u žalobce neshledal. Městský soud shrnul, že případem hodným zvláštního zřetele jsou situace zvláště zdravotně postižených a nemocných osob nebo osob přicházejících z oblastí stížených humanitární katastrofou. Naopak jimi nejsou ekonomické obtíže žadatele, lepší přístup ke zdravotní péči, lepší pracovní příležitosti či snaha o legalizaci pobytu, ani to, že žadatel dlouhodobě pobývá na území ČR a má zde rodinné zázemí, a to dokonce například ani v případě, kdy měl syn žadatele povolen v ČR trvalý pobyt (rozsudek NSS ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 5/2010 - 57).

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Konkrétně namítl, že soud nesprávně posoudil otázku dostatečnosti výkladu neurčitého právního pojmu „důvod hodný zvláštního zřetele“. Již v žalobě odkazoval na rozsudek NSS ze dne 14. 2. 2008, č. j. 7 As 13/2007 - 56, podle něhož platí, že *„teprve poté, kdy správní orgán tento neurčitý právní pojem vyloží, může jej konfrontovat se skutkovými zjištěními konkrétního případu...“*. Výklad neurčitého právního pojmu přitom nelze provést obecně a univerzálně, protože musí odpovídat dané situaci, místním a časovým podmínkám a jiným významným okolnostem. To však městský soud nerespektoval, a naopak akceptoval obecný výklad žalovaného, podle něhož důvody hodnými zvláštního zřetele jsou situace, kdy by neudělení azylu bylo nehumánní. To je však opět jen další obecný pojem, který nepodává detailnější informace ohledně kritérií, která žalovaný zohlednil.

[5] Další pochybení městského soudu pak spočívá v tom, že se nevypořádal s žalobní argumentací, podle níž je stěžovatel ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva trvale usazeným cizincem, jemuž je nepřiměřeně zasahováno do soukromého a rodinného života. Situace těchto osob má být řešena udělením víza za účelem strpění pobytu na území; ta však žalovaný většinou neuděluje. Proto bylo třeba na postavení stěžovatele hledět jako na případ hodný zvláštního zřetele. Městský soud se však touto námitkou nezabýval a napadený rozsudek je nepřezkoumatelný. Stěžovatel proto navrhl, aby kasační soud rozsudek městského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že trvá na věcné správnosti svého rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany ve všech jejích formách i na tom, že se dostatečně zabýval všemi skutečnostmi, kterými stěžovatel svou žádost zdůvodnil. Také městský soud se v napadeném rozsudku velmi podrobně, srozumitelně a v souladu s právem vyjádřil ke všem žalobním bodům. Kasační argumentace je obdobná té, kterou stěžovatel uplatnil v žalobě, a v napadeném rozsudku lze nalézt odpovědi na všechny stěžovatelovy námitky. Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl, případně odmítl pro nepřijatelnost.

pokračování

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a byla podána v zákonné lhůtě. Jedná se však o věc, v níž před krajským (městským) soudem rozhodovala specializovaná samosoudkyně, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikurní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] Pokud jde o vadu rozhodnutí spočívající v jeho nepřezkoumatelnosti, existuje k ní rozsáhlá judikatura Nejvyššího správního soudu (například usnesení rozšířeného senátu ze dne 18. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 74, č. 1566/2008 Sb. NSS, rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS; ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007 - 107; ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 76; ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73; ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74; dále viz rozsudky NSS ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009 - 46; ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010 - 53; ze dne 7. 5. 2019, č. j. 7 As 362/2018 - 23; či ze dne 24. 9. 2003, č. j. 7 A 547/2002 - 24). Z ní vyplývá že nepřezkoumatelná jsou rozhodnutí, u nichž není z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud (správní orgán) řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení, nebo v nichž zcela opomenul vypořádat některou z uplatněných námitek. Současně však podle ustálené judikatury také platí, že soud nemusí reagovat na každou dílčí námitku, vypořádá-li se s podstatou a smyslem uplatněné žalobní argumentace, a tento postup tak může konzumovat i vypořádání dílčích a souvisejících námitek, vytvoří-li ve svém souhrnu ucelenou argumentaci, z níž alespoň implicitně vyplývá, jak bylo o těchto námitkách uváženo (viz například rozsudek NSS ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013 - 33). Je zřejmé, že pokud městský soud dospěl k závěru, že soukromý a rodinný život stěžovatele není relevantním důvodem pro udělení humanitárního azylu (k tomu viz níže), pak tím přinejmenším implicitně vypořádal i námitku týkající se toho, že stěžovatel je „trvale usazeným cizincem“ a naplnil tak požadavky výše citované judikatury.

[9] K důvodům udělení humanitárního azylu a k výkladu pojmu „případ hodný zvláštního zřetele“ existuje rovněž ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu. Z ní plyne, že zákonodárce při úpravě podmínek pro udělení humanitárního azylu zvolil kombinaci neurčitěho právního pojmu „případ hodný zvláštního zřetele“ a následného správního uvážení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, čj. 5 Azs 105/2004 - 72, č. 375/2004 Sb. NSS). Metodiku, jak v takovém případě postupovat, popsal kasační soud velmi zevrubně například v rozsudku ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014 - 27, č. 3200/2015 Sb. NSS, bodě 27: „*Při interpretaci neurčitých právních*

pojmu se uvážení orgánu zaměřuje na konkrétní skutkovou podstatu a její vyhodnocení. Objasní si význam neurčitěho právního pojmu a jeho rozsah a hodnotí skutečnosti konkrétního případu z toho hlediska, zda je lze zařadit do rámce vytvořeného rozsahem neurčitěho právního pojmu.“

[10] Od těchto požadavků se městský soud v napadeném rozsudku neodchýlil. Lze sice v obecné rovině souhlasit se stěžovatelem, že výklad, podle něhož důvody pro humanitární azyl jsou splněny tehdy, pokud by jeho neudělení bylo „nehumánní“, působí jako tzv. argumentace v kruhu. Nicméně jak žalovaný, tak městský soud doplnili řadu konkrétních okolností, které již představují důvody zvláštního zřetele hodné a které ostatně rovněž odpovídají ustálené judikatuře NSS (např. rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48; rozsudek ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72, č. 375/2004 Sb. NSS; ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014 - 27, č. 3200/2015 Sb. NSS; nebo ze dne 3. 5. 2018, č. j. 2 Azs 114/2018 - 30, č. 3751/2018 Sb. NSS). Z ní vyplývá, že humanitární azyl lze udělit „*např. osobám zvláště těžce postiženým nebo nemocným, osobám přicházejícím z oblastí postižených humanitární katastrofou způsobenou lidskými či přírodními faktory atd.*“. Naopak jimi nejsou soukromé či rodinné vazby na území ČR, a to ani manželství uzavřené s občanem ČR (rozsudek ze dne 17. 9. 2003, č. j. 4 Azs 6/2003 - 55, č. 28/2003 Sb. NSS) nebo soužití s družkou a péče o dítě (rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Městský soud v souladu s tím uzavřel, že o žádnou z uvedených situací se ve stěžovatelově případě zjevně nejedná (bod 21 napadeného rozsudku).

[11] S ohledem na to dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že se městský soud nijak neodchýlil od judikatury kasačního soudu a nedopustil se ani hrubého pochybení při výkladu hmotného či procesního práva. Zároveň v řízení nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správní soudu řešena. Kasační stížnost proto nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele a Nejvyšší správní soud ji odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[12] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS; a obdobně usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, č. 4219/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. března 2026

Ivo Pospíšil
předseda senátu